

Norwegian Network for
Research on Ukraine

UKRAINETT

20
25

ВИПУСК 5
ЛИПЕНЬ | ВЕРЕСЕНЬ 2025

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

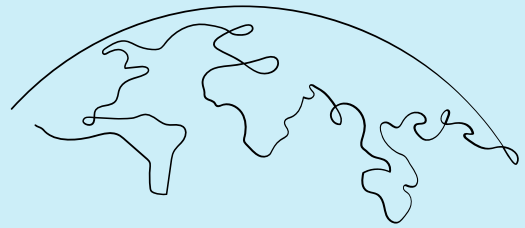
ПРО ПРОЄКТ

UKRAINETT+ - це трирічний мережевий проєкт, що фінансується Дослідницькою радою Норвегії на період 2024-2026 років. Проєкт присвячений зміцненню науково-дослідницької співпраці між Норвегією та Україною та поширенню науково обґрунтованих знань про Україну серед зацікавлених сторін та широкої громадськості. UKRAINETT+ продовжує та розширює сферу діяльності UKRAINETT - вже створеної міждисциплінарної норвезької дослідницької мережі з вивчення України - шляхом заснування партнерської мережі в Україні. Українські дослідницькі установи, які раніше співпрацювали або співпрацюють з норвезькими установами, запрошуються приєднатися до української партнерської мережі.

Станом на сьогоднішній день 18 українських установ беруть участь в українській партнерській мережі. В умовах війни, що триває в Україні, українська держава та суспільство зіткнулися з величезними викликами. У цій ситуації UKRAINETT+ має на меті сприяти формуванню поінформованого суспільства в Україні та за її межами, а також відбудові України на основі знань під час і після війни.

Проєкт спрямований на зміцнення українського академічного та дослідницького секторів для посилення їхньої ролі у післявоєнному відновленні України. Ми прагнемо активно поширювати серед норвезьких політиків, представників державного управління, бізнесу, громадянського суспільства та ЗМІ науково-обґрунтовані знання про українське суспільство, політику та культуру. Крім того, проєкт передбачає розвиток співпраці між освітніми й дослідницькими установами Норвегії та України, включаючи залучення фінансування від національних та міжнародних організацій. Особливу увагу буде приділено популяризації результатів норвезьких досліджень щодо України серед ключових українських стейкхолдерів.

КООРДИНАТОРИ МЕРЕЖІ

Олена Мурадян, деканка соціологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Владислав Балійчук, директор дослідницької компанії «Оперативна соціологія».

ЧЛЕНИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ МЕРЕЖІ

- Центр досліджень армії, конверсії та роззброєння (м.Київ);
- Центр міської історії (м.Львів);
- Карпатський інститут аналітики "FrankoLytics" (м.Івано-Франківськ);
- Львівський національний університет імені Івана Франка (м.Львів);
- Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна (м.Харків);
- Маріупольський державний університет;
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м.Київ);
- Український Католицький Університет (м.Львів);
- Ужгородський національний університет (м.Ужгород);
- Центр дослідження Росії (м.Київ);
- Західноукраїнський національний університет (м.Тернопіль);
- Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича (м.Чернівці);
- Національний університет оборони України (м.Київ);
- Київський університет імені Бориса Грінченка (м.Київ);
- Київський міжнародний інститут соціології (м.Київ);
- Дослідницька компанія "Оперативна соціологія" (м.Дніпро);
- Національний університет "Києво-Могилянська академія" (м. Київ).
- SavED Foundation.

АНОНС ПОДІЇ

[V Конгрес Соціологічної асоціації України \(20-21.11.2025 року\)](#)

Запрошуємо вас взяти участь у роботі V Конгресу Соціологічної асоціації України «Суспільство та соціологія в експоненційному світі: дослідницькі виклики, можливості, перспективи», який відбудеться у змішаному (онлайн /офлайн) форматі. У межах Конгресу планується проведення пленарних сесій, тематичних секцій, майстер-класів, «круглих столів», дискусійних панелей тощо. Конгрес відбудеться у гібридному форматі на базі Каразінського університету.

[Тіло та турбота в умовах воєнного лихоліття. Соціально-історична перспектива Східно-Центральної та Східно-Південної Європи у XX-XXI століттях \(12-14.11.2025 року\)](#)

Ми запрошуємо до участі в конференції соціальних науковців, що бажають представити свої роботи (до 700 слів). Під час конференції відбудеться воркшоп, присвячений міждисциплінарному обговоренню джерел і методів – тож у заявках слід також звернути на це увагу. Організатори намагатимуться покрити всі витрати для учасників, що не мають інституційного фінансування. Витрати для всіх учасників з України (які наразі перебувають в Україні або є переселенцями) будуть повністю покриті.

[Відкрито четвертий \(із шести\) раунд конкурсу seed-фінансування в межах проєкту UKRAINETT+ \(до 01.11.2025 року\)](#)

Максимальна сума гранту становить 50 000 NOK. Заявником і координатором має бути норвезька установа у партнерстві щонайменше з однією українською, а фінансування може покривати поїздки, семінари, мережоутворення та підготовку спільних заявок на зовнішнє фінансування. Кошти потрібно використати до кінця 2026 року, а заявки оцінюватимуться за академічною якістю, релевантністю тематики до України, внеском у розвиток партнерства та реалістичністю плану.

Norwegian Network for
Research on Ukraine

UKRAINETT

ПРОЄКТИ, ЯКІ РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ПАРТНЕРАМИ МЕРЕЖІ

Дослідження збирання, збереження, аналізу та оприлюднення українських свідчень війни (U-CORE)

U-CORE має на меті створити цифрове середовище для транснаціональної бази даних свідчень війни та зробити внесок у різноманітну культуру пам'яті в Україні. За допомогою досліджень соціологи та історики валідизують досвіди людей у сфері колективної пам'яті та написання історії. Цей проєкт також прагне показати історію війни як таку, що має міжнародний вплив і впливає на європейські суспільства. Крім того, проєкт передбачає створення (за участю свідків) документального фільму, графічного роману та інші активності на стику публічної історії, науки та мистецтва.

Climate Engine – Empowering HEIs as Engines of Climate Innovation

Мета проєкту - перетворити університет на осередок кліматичних інновацій шляхом запуску Climate Innovation Labs, підтримки підприємництва та впровадження цифрових рішень для сталого розвитку. У межах проєкту передбачено: навчання та менторинг студентів і стартапів у сфері кліматичних технологій; розробку цифрових інструментів для підвищення кліматичної стійкості; налагодження партнерств між науковою спільнотою, бізнесом і громадою.

Проект USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» (напрямок «Психічне здоров'я та психосоціальні послуги»)

Основною метою проєкту USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» є зміцнення спроможності України попереджувати, виявляти та реагувати на загрози громадському здоров'ю та захищати здоров'я усіх українців, у тому числі вразливих груп, шляхом забезпечення доступу до базових послуг включно з послугами з охорони психічного здоров'я.

Проект «CLARIN-ELEXIS Knowledge Centre for Lexicography»

Мета проєкту: організація та координація діяльності, пов'язаної з цифровою лінгвістикою та лексикографією; діяльність, пов'язана з обробкою природної мови; дослідження семантики мовних одиниць з точки зору завдань цифрової лінгвістики та NLP (Natural Language Processing – цифрове процесування природних мов).

ПРОЄКТИ, ЯКІ РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ПАРТНЕРАМИ МЕРЕЖІ

Проект «INSPIRE – Інституційна акредитація задля сталого розвитку, інновацій та досконалості системи вищої освіти України в контексті європейської інтеграції»

Мета проекту: створення надійної системи інституційної акредитації для системи вищої освіти України, яка сприятиме підвищенню якості, безперервному вдосконаленню та відповідності європейським стандартам – навіть в умовах кризи або нестабільності. Проект передбачає спрощення процедур акредитації, зниження адміністративного навантаження, мінімізацію ризиків корупції, а також підвищення мотивації викладачів і студентів.

«Молодіжна участь та політика: посилення залучення молоді, врядування, бюджетування та розвитку життєвих навичок у Львівській, Волинській та Закарпатській областях»

Мета проекту: створення або оновлення освітньої дисципліни з молодіжної політики та молодіжної роботи для політичного та позиційного росту сфери роботи із молоддю й включення її в академічну спільноту як сфери, яка потребує досліджень та наукового підходу.

Долаємо бар'єри: МДУ реалізовуватиме проект SPARK

Проект спрямований на подолання мовних і культурних бар'єрів у закритих середовищах. Серед основних завдань проекту: створення сталого європейського партнерства, розроблення модульного відкритого навчального курсу, адаптованого до різних контекстів, складання багатомовного глосарія з термінами, актуальними для роботи в мультикультурному середовищі тощо.

НаУКМА активно реалізує ініціативи з превенції суїциду разом із норвезькими партнерами

Центр психічного здоров'я та психосоціального супроводу і кафедра психології та педагогіки НаУКМА спільно з Університетською клінікою Акерсхус (Ahus) та ГО «Слова допомагають» ініціювали розробку та впровадження сертифікатної програми «Викладання суїцидології і превенції суїциду у закладах вищої освіти».

Програма передбачає навчання й супервізійну підтримку викладачів українських університетів. Вона являє собою вибіркову дисципліну й містить теоретичний та практичний блоки.

ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ

[Каразінський університет прийняв воркшоп Кластера продовольчої безпеки та засобів до існування](#)

24–25 вересня 2025 року на базі Каразінського університету відбувся дводенний воркшоп Кластера продовольчої безпеки та засобів до існування (FSLC), присвячений підготовці Плану гуманітарних потреб і реагування на 2026 рік в Україні. Кластер FSLC працює під керівництвом Продовольчої та сільськогосподарської організації (FAO) та Світової продовольчої програми (WFP).

[Як розповідати світу про Україну: зустріч із головною редакторкою The Kyiv Independent](#)

У межах Тижня пам'яті Георгія Гон'адзе та проєкту «Професійні діалоги» в Маріупольському державному університеті відбулася зустріч із головною редакторкою й співзасновницею видання The Kyiv Independent Ольгою Руденко. Як досвідчена фахівчиня Ольга Руденко радить молодому поколінню журналістів не перебирати з темами, а братися за будь-який матеріал.

[Міжуніверситетський семінар 'Academic Values and Achievements in the Digital Age'](#)

З нагоди 150-ї річниці Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 220-ї річниці від дня заснування Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди, 24 вересня відбувся спільний студентський онлайн-семінар, присвячений обговоренню академічних цінностей, досягнень та ролі цифровізації у підготовці здобувачів освіти двох ВНЗ України. Організаторами та модератори заходу виступили Тетяна Тоненчук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів ЧНУ імені Юрія Федьковича та Олена Гуліч, доцент кафедри теорії і практики англійської мови та зарубіжної літератури імені професора Михайла Гетманця ХНПУ імені Григорія Сковороди.

[Російсько-українська війна очима історика: лекція Сергія Плохія](#)

Лекція стала нагодою для студентів та гостей Могилянки почути аналіз сучасної війни від одного з найавторитетніших істориків Східної Європи, поставити власні запитання та долучитися до ширшої дискусії про значення освіти й історичної пам'яті у формуванні майбутнього. У своєму виступі він запропонував погляд на російсько-українську війну з історичної перспективи. Він порівняв сучасні події з Чорнобильською катастрофою та зупинився на ролі ядерних об'єктів у війні та наголосив на незмінності російської зневаги до людського життя.

ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ

Міжнародний експертний форум у ЧНУ: українська дипломатія в умовах війни та постконфлікту

Програма включала дві панельні дискусії: Перша панельна дискусія була присвячена боротьбі України за геополітичну суб'єктність. Серед доповідачів: Григорій Перепелиця з темою «Дипломатія як продовження війни чи досягнення миру: дилема українського вибору» та Ігор Поліщук, який розглянув значення Донбасу та Криму у контексті формування нової геополітичної суб'єктності України. Друга панельна дискусія зосередилася на зовнішньополітичних стратегіях та можливих рішеннях у «Люблінському» та «Одеському» трикутниках. Доповіді представили Богдан Гудь (про «Люблінський трикутник») та Любов Мельничук (про «Одеський трикутник»).

У Каразінському університеті відбулася лекція The Filibuster for Democracy від Аруна Чаудхарі

Арун Чаудхарі — американський експерт із політичних комунікацій, перший офіційний відеограф Білого дому в адміністрації Барака Обами, медіастратег із досвідом роботи в президентських кампаніях у США та консультант демократичних рухів у різних країнах світу. Під час виступу Арун окреслив ключові аспекти впливу соціальних мереж на виборчі процеси, роль креативності у політичних кампаніях та небезпеку маніпуляцій у цифровому середовищі. Він зазначив, що український контекст сьогодні є одним із фронтів сучасної інформаційної війни, а отже, має багато чого навчити світову спільноту.

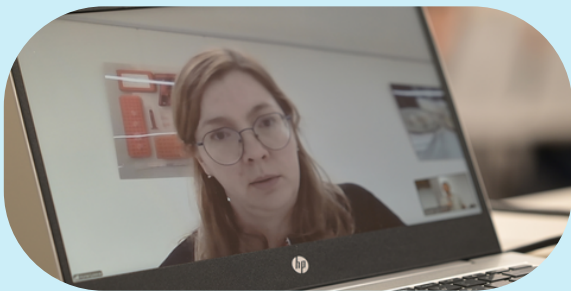
Представники української діаспори США та Австралії прочитали лекції для майбутніх істориків

Студенти обговорювали питання підтримки України, подальші перспективи військової та фінансової допомоги від уряду США, позицію української діаспори США та звичайних американців щодо нашої боротьби за територіальну цілісність і незалежність України.

ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ

У Каразінському університеті відбулася лекція в межах 5-го Саміту перших леді та джентльменів

Цьогорічна тема Саміту — «Освіта формує світ» — охоплює чотири підтеми та передбачає кілька форматів: від міністерських дискусій високого рівня до публічних дискусій і культурних заходів. У межах цієї ініціативи всесвітньо відомі інтелектуали та Нобелівські лауреати проводять лекції у провідних університетах України. Їхня мета — вивести дискусію за межі офіційних залів і долучити до діалогу студентську молодь, у руках якої майбутнє науки, освіти й лідерства.

З 18 по 22 серпня 2025 року шестеро студенток Ужгородського університету взяли участь у програмі «Neighbours & Stories»

Протягом п'яти днів учасники активно працювали над різноманітними творчими та пізнавальними завданнями. Вони малювали мапи своїх країн, позначаючи на них культурні символи, традиції та характерні особливості, щоб показати один одному, чим пишається їхній народ. Студенти також готували презентації про національні звичаї, розповідали про улюблені свята та сімейні традиції, що допомогло краще зрозуміти культурне багатство кожної країни.

В Українському католицькому університеті 26 вересня розпочався Всецерковний форум «Богослов'я УГКЦ в XXI столітті: знаки часу і надії»

Мета форуму — об'єднати богословів з різних єпархій та академічних закладів Греко-Католицької Церкви в Україні і за кордоном для осмислення зробленого в освітній та науковій сфері після виходу УГКЦ з підпілля, а також для формування візії практичних кроків, які богослови і церковні інституції покликані зробити у відповідь на виклики сучасності.

ПОДІЇ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ

Світло науки 2025 відзначили проєкти, які популяризують науку

Популяризація науки в Україні активно зростає. Нові подкасти, відео, книги, дні науки та інші ініціативи змінюють наше уявлення про те, як цікаво й доступно можна говорити про складне. За цим стоять люди, які щодня популяризують науку. Щоб підтримати їхню працю, Факультет прикладних наук УКУ спільно з Львівським товариством науковців вдруге вручив премію «Світло науки» в межах Літньої школи з наук про дані УКУ (Lviv Data Science Summer School).

У ЗУНУ відбувся тренінг «Сексуальне насильство у воєнний час»

Учасниками стали члени команди центру, магістранти-психологи, працівники центру підтримки студентів. Протягом тренінгу вони здобували знання й практичні навички, які допомагають краще розуміти тих, хто пережив насильство, будувати простір довіри й безпеки. Обговорення реальних випадків, робота в групах і практичні вправи дали змогу відчувати, наскільки важливою є чутлива комунікація, підтримка та взаємодія різних фахівців.

Серпнева педагогічна конференція «ОСВІТА КИЄВА – 2025. Стійкість. Партнерство. Стратегічні перспективи»

В рамках конференції функціонувала спеціальна локація інноваційного осередку, підготовлена працівниками Інституту післядипломної освіти під керівництвом директора Михайла Войцехівського, які презентували інноваційну модель професійного розвитку педагогів у 2025/2026 навчальному році. Зокрема, представлено Програму відновлення ментального здоров'я педагогів «Будьмо здорові» та Програму безперервного удосконалення професійної компетентності вчителів предмета «Захист України» в умовах викликів воєнного стану.

Сприйняття війни через джерела Телеграм-архіву

У вересні 2025 року Центр міської історії у Львові спільно з Європейським університетом Віадрина провів конференцію-воркшоп «Сприйняття війни через джерела Телеграм-архіву». Подія була присвячена дослідженню Телеграм-каналів як унікального цифрового архіву війни: від фіксації евакуацій і волонтерської допомоги до OSINT-розслідувань та локальних свідчень. Учасники обговорювали, як ці дані дозволяють краще зрозуміти досвід війни, її документування та практики колективної пам'яті, а також випробовували методики перевірки й інтерпретації контенту у воєнному контексті.

ПУБЛІКАЦІЇ

→ Наукові статті

1. Zaporozhchenko, R. (2025). Bellumocracy as a form of political power: war, Biopolitics and the construction of social reality. *Journal of Political Power*, 1–21. <https://doi.org/10.1080/2158379X.2025.2558894>
2. Aasland, A., & Deineko, O. (2025). Exit? Exploring the Motivations of Displaced Ukrainians Leaving Norway. *Central and Eastern European Migration Review*, Fyshchuk, I., & Pintsch, A. (2025). Cyber-Attacks in Ukraine: Coping With the Challenges at the Local Level in 2022–2024. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 16(3), e70025. <https://doi.org/10.1002/rhc3.70025>
3. Rabinovych, M., & Pintsch, A. (2025). Political conditionality as an EU foreign policy and crisis management tool: The case of EU wartime political conditionality vis-à-vis Ukraine. *Journal of European Integration*, 47(4), 491–512.
4. Goncharuk, A., & Kereziev, I. (2025). Why Refugees Go to Different Countries: A Comparison of Perception and Motivation of Ukrainians in Norway and Bulgaria. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 1-15.

→ Опитування суспільної думки

1. **Результати другої хвилі пілотного дослідження добробуту українців під час війни.** Друга хвиля пілотного дослідження добробуту українців засвідчує, що відчуття сенсу в житті залишається найвищим і найстабільнішим серед інших показників, що може вказувати на його роль як психологічного ресурсу стійкості.
2. **Результати всеукраїнського опитування КМІС з питань війни і миру.** У цьому пресрелізі наведені результати опитування, які стосуються різних аспектів громадської думки українців про війну і мир: віра в можливість української перемоги, сприйняття окремих мирних планів і їх наслідків тощо.
3. **Що більш важливо для України - сильний лідер чи демократична система.** У цьому звіті досліджується громадська думка українців про те, що важливіше: сильний лідер чи демократична система, та як люди балансують між цими цінностями в умовах воєнного стану.

→ Інші публікації

1. **Anastasiia Kholiyavka.** Ukrainian photographer Marko Zalizniak's 1930s self-portrait
2. **Iryna Sklokina.** "Grief": the story behind an iconic World War II photograph
3. **Roksolyana Holovata.** A swimming pool in 1930s Lviv. Photographs by Włodzimierz Puchalski
4. **Liana Blikharska.** "Oneg Shabbat", the story of the Warsaw ghetto secret archive: an interview with Polish historian Katarzyna Person
5. **Bohdan Shumylovych.** 1980s Lviv, in five photographs by Mykhailo Frantsuzov
6. **Taras Nazaruk.** From "dominant" to "community" archives: a new way of shaping collective memory

Norwegian Network for Research on Ukraine

UKRAINETT

МЕРЕЖА UKRAINETT СТВОРЕНА ДЛЯ
ПОСИПЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ ТА
АКАДЕМІЧНОЇ СОПІДАРНОСТІ З УКРАЇНОЮ

Дослідницька мережа, яку адмініструють [Одне Осланд](#), [Марта Хондо Міре](#) та [Олександра Дейнеко](#) з OsloMet, наразі складається з понад 100 дослідників та експертів у Норвегії, що спеціалізуються на вивченні України. Метою діяльності мережі є популяризація дослідження України у Норвегії. Мережа бере участь у діалозі з норвезькими органами влади та організаціями громадянського суспільства. Члени мережі - дослідники різних галузей знань, в тому числі українські дослідники, які перебувають у Норвегії. [UKRAINETT](#) підтримує проєкти, які стосуються актуальних проблем українського суспільства в умовах війни, а також зусилля з популяризації української культури, мови та історії в Норвегії.

